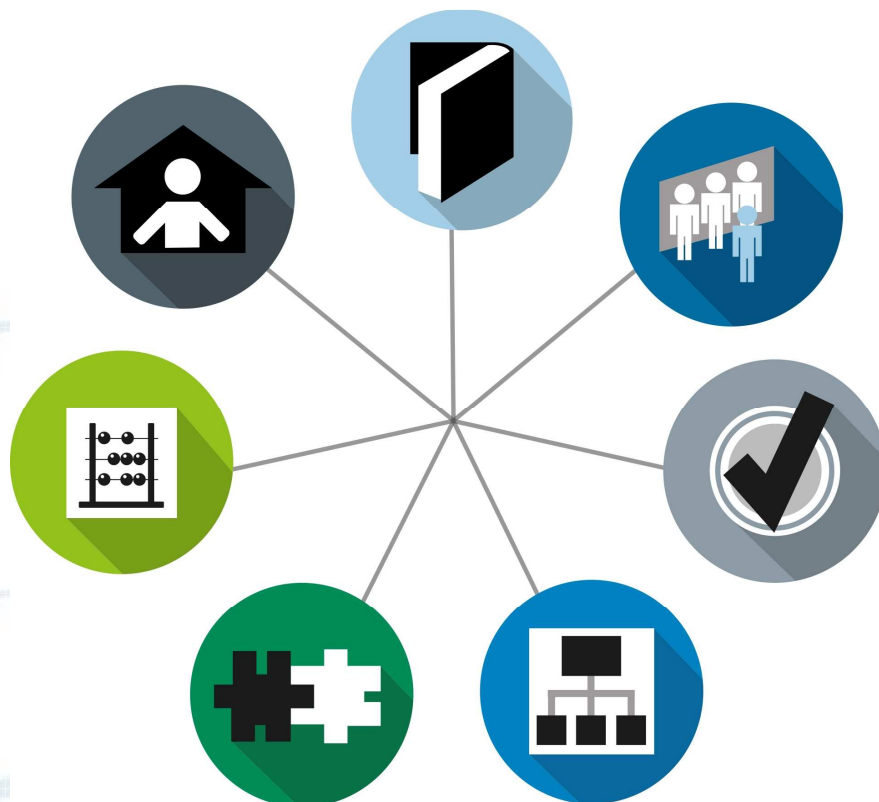

Kvalitetsmodel for socialtilsyn

Temaer, kriterier og indikatorer for plejefamilier

Indledning

I det følgende beskrives kvalitetsmodellen, som socialtilsynet skal anvende ved vurdering af kvaliteten i plejefamilier ved godkendelse og ved driftsorienteret tilsyn.

Kvalitetsmodellen skal give et systematisk og målrettet udgangspunkt for socialtilsynets samlede faglige vurdering af plejefamiliernes kvalitet.

Et grundlæggende udgangspunkt er, at kvaliteten af en plejefamilie skal være kendetegnet ved, i hvor høj grad formålet med indsatsen jf. serviceloven realiseres og bidrager til, at barnet eller børnene i plejefamilien trives.

Kvalitetsmodellen er struktureret ud fra de overordnede kvalitetstemaer, der fremgår af § 6, stk. 2, i lov om socialtilsyn. Hvert tema er konkretiseret i et antal kvalitetskriterier. Kriterierne er primært udtrykt som konkrete mål for indsatsen i plejefamilien. For hvert kriterium er fastlagt en eller flere kvalitetsindikatorer. Indikatorerne er tegn på, at den kvalitet, som er udtrykt i kriteriet, forekommer i praksis.

Hvis en plejefamilie er godkendt til flere børn og/eller unge, skal kvalitetsvurderingen fortages i forhold til alle børnene og/eller de unge, der er anbragt i plejefamilien.

Kvalitetsvurdering

Vurderingen af en plejefamilies kvalitet sker ud fra en samlet, faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til plejefamiliens karakter og målgruppe.

Kriterierne og indikatorerne under hvert tema angiver forhold, som socialtilsynet *skal* bedømme kvaliteten i plejefamilien ud fra. Bedømmelsen af indikatorer og kriterier skal understøtte socialtilsynets samlede vurdering af, om plejefamilien har fornøden kvalitet.

Socialtilsynet *kan* inddrage andre forhold, i kvalitetsvurderingen, som vurderes at være relevante for kvaliteten inden for rammerne af temaerne.

Socialtilsynet skal ved godkendelse foretage en bedømmelse af *alle* indikatorer i kvalitetsmodellen, og skal løbende kunne stå inde for, at plejefamilien har den fornødne kvalitet i forhold til alle temaer, men fastlægger selv efter en konkret vurdering i forhold til den enkelte plejefamilie, hvornår og hvor tit plejefamilien skal bedømmes i forhold til de enkelte indikatorer.

Ved godkendelse skal socialtilsynet tage stilling til, om det er sandsynligt, at plejefamilien vil kunne levere den fornødne kvalitet i indsatsen. Ved det driftsorienterede tilsyn skal socialtilsynet vurdere, om kvaliteten i plejefamilien i praksis er tilstrækkelig, og om betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt.

Der anvendes derfor forskellige systematikker for, hvordan indikatorer og kriterier bedømmes ved henholdsvis godkendelse og det driftsorienterede tilsyn.

Bedømmelse af kvalitetsmodellens indikatorer og kriterier ved godkendelse

Ved godkendelse skal socialtilsynet bedømme plejefamiliens forudsætninger for og forventede evne til at opfylde indikatorer og kriterier.

Socialtilsynet skal foretage en bedømmelse af alle indikatorer i kvalitetsmodellen. For hver indikator bedømmes et af følgende:

- 1) Plejefamilien forventes at kunne opfylde indikatoren
- 0) Plejefamilien forventes ikke at kunne opfylde indikatoren

Scoringen af indikatorerne giver grundlag for bedømmelse af kriterierne og derudfra en samlet skriftlig bedømmelse indenfor hvert tema.

Bedømmelsen indgår i den samlede vurdering af, hvorvidt plejefamilien forventes at kunne levere fornøden kvalitet.

Samlet vurdering af kvaliteten ved godkendelse

Bedømmelsen af indikatorer og kriterier understøtter socialtilsynets samlede vurdering af, om det er sandsynligt, at plejefamilien vil kunne levere den fornødne kvalitet i indsatsen inden for temaerne.

I den samlede vurdering kan Socialtilsynet inddrage yderligere forhold, der kan være relevante inden for de enkelte temaer, men som ikke er indeholdt i

kvalitetsmodellens indikatorer og kriterier. Den samlede vurdering beskrives kvalitativt og vil være understøttet af den kvantitative scoring.

Der er ingen automatik i, hvilke følger eventuelt lav opfyldelse på enkelte områder skal have, ligesom der ikke er fastsat en grænseværdi for fornøden kvalitet.

Kvalitetsvurderingen på temaniveau offentliggøres på Tilbudsportalen, hvis plejefamilien godkendes.

Bedømmelse af kvalitetsmodellens indikatorer og kriterier ved driftsorienteret tilsyn

Ved det driftsorienterede tilsyn skal eksisterende praksis og konkrete resultater for borgerne indgå i bedømmelsen af kvaliteten i plejefamilien.

Socialtilsynet skal foretage en bedømmelse af alle indikatorer kvalitetsmodellen. Indikatorerne bedømmes efter følgende skala:

- 5) I meget høj grad opfyldt
- 4) I høj grad opfyldt
- 3) I middel grad opfyldt
- 2) I lav grad opfyldt
- 1) I meget lav grad opfyldt

På baggrund af bedømmelsen af indikatorerne bedømmes kriterierne, hvilket resulterer i en samlet, skriftlig bedømmelse for hvert tema.

Hver indikator gives samtidig en værdi (score). Ud fra den værdi, som indikatorerne er givet, udregnes der automatisk en samlet værdi for opfyldelsesgraden for henholdsvis hvert kriterium og hvert tema. Værdien udregnes som et gennemsnit af henholdsvis indikatorernes og kriteriernes værdier.

Det samlede resultat af denne kvantitative bedømmelse udtrykkes grafisk i form af et "spindelvæv".

Kvalitetsbedømmelsen indgår i den samlede vurdering af, hvorvidt plejefamilien har fornøden kvalitet.

Samlet vurdering af kvaliteten ved driftsorienteret tilsyn

Såvel den kvalitative som den kvantitative bedømmelse føder ind til og understøtter socialtilsynets samlede vurdering af, om plejefamilien har fornøden kvalitet. I den samlede vurdering kan socialtilsynet inddrage yderligere forhold, der kan være relevante inden for de enkelte temaer, men som ikke er indeholdt i kvalitetsmodellens indikatorer og kriterier.

Den samlede vurdering foretages skriftligt på temaniveau og offentliggøres på Tilbudsportalen.

Spindelvævet offentliggøres ikke på Tilbudsportalen. Det giver overblik over kvalitetsbedømmelsen indenfor hvert tema og bruges i dialogen med plejefamilien om at fastholde og udvikle kvaliteten fremadrettet.

Temaer, kriterier og indikatorer beskrives nærmere i det følgende.

Tema: Uddannelse og beskæftigelse

Et centralt formål med indsatser i forhold til børn og unge er at understøtte barnets eller den unges skolegang, mulighed for at gennemføre en uddannelse og komme i beskæftigelse.

Det er væsentligt, at plejefamiliens indsatser er rettet imod dette formål og understøtter, at barnet får en god skolegang socialt og fagligt med henblik på at understøtte paratheden, mulighederne og vejen til uddannelse og/eller beskæftigelse. Desuden er det vigtigt, at plejefamilien indgår aktivt i de samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for barnets eller den unges uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

Kriterium 1: Plejefamilien guider, motiverer og støtter barnet i at udnytte sit potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse

Indikator 1.a: Barnet er i dagtilbud eller opfylder undervisningspligten ved at gennemføre et grundskoletilbud med undervisning fra børnehaveklasse til 9. klasse.

Indikator 1.b: Barnet har et stabilt fremmøde i sit dagtilbud, undervisningstilbud eller uddannelsesstilbud.

Tema: Selvstændighed og relationer

Et mål med indsatsen i plejefamilier er at bidrage til, at barnet i så høj grad som muligt indgår i sociale relationer og får opbygget kompetencer til at leve et selvstændigt voksenliv i overensstemmelse med egne ønsker og behov.

Et væsentligt led heri er, at plejefamilien medvirker til, at barnet sikres mulighed for personlig udvikling og aktiv deltagelse i relationer og fællesskaber, og at barnet opnår de sociale kompetencer, som deltagelse i sociale relationer og netværk kræver.

Det er væsentligt, at plejefamiliens indsats er rettet mod dette mål, og at det afspejles i plejefamiliens adfærd, dagligdag og familieliv samt i åbenhed mod og involvering i det omkringliggende lokal- og civilsamfund.

Det er ligeledes centralt for barnets eller den unges selvstændighed og relationer, at plejefamilien i overensstemmelse med barnets handleplan og de aftaler, der er indgået, understøtter barnets kontakt og samvær med forældre, søskende, øvrig familie, og netværk.

Kriterium 2: Plejefamilien styrker barnets sociale kompetencer og selvstændighed

Indikator 2.a: Barnet indgår i sociale relationer, fællesskaber og netværk i det omgivende samfund.

Indikator 2.b: Barnet deltager i fritidsaktiviteter.

Indikator 2.c: Barnet har venskaber.

Indikator 2.d: Barnet har mindst en fortrolig voksen.

Kriterium 3: Plejefamilien støtter barnet i at skabe og opretholde stabile og konstruktive relationer til familie og netværk

Indikator 3.a: Barnet har kontakt og samvær med sin familie, herunder søskende, og med netværk i overensstemmelse med barnets handleplan og aftaler med anbringende kommune.

Indikator 3.b: Plejefamilien samarbejder med og inddrager barnets forældre i overensstemmelse med barnets handleplan og aftaler med anbringende kommune.

Tema: Målgruppe, metoder og resultater

Det er afgørende for kvaliteten i en plejefamilie, at plejefamiliens indsats medvirker til at sikre barnets trivsel og resulterer i den ønskede udvikling for det barn eller de børn, der er anbragt i plejefamilien.

Det er væsentligt, at plejefamilien kan redegøre for, hvordan de kan imødekomme barnets behov og bidrage til at, de mål, der er opstillet for barnets udvikling og trivsel i plejefamilien, opnås.

Plejefamilien skal som væsentlige, overordnede elementer af kvaliteten respektere og sikre barnets medinddragelse, medbestemmelse og indflydelse i hverdagen i plejefamilien, og understøtte barnets fysiske og mentale sundhed.

Kriterium 4: Plejefamilien bidrager aktivt til at opnå de mål, der er for barnets ophold i plejefamilien

Indikator 4.a: Plejefamilien kender de mål, der er opstillet for anbringelsen eller aflastningsopholdet i barnets handleplan.

Indikator 4.b: Plejefamilien kan redegøre for, hvordan de understøtter opfyldelsen af de mål, der er opstillet for barnets anbringelse eller aflastningsophold i plejefamilien.

Kriterium 5: Plejefamilien understøtter barnets inddragelse i og indflydelse på eget liv og hverdagen i plejefamilien

Indikator 5.a: Barnet bliver hørt, respekteret og anerkendt af plejefamilien.

Indikator 5.b: Barnet har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og på hverdagen i plejefamilien i overensstemmelse med alder og modenhed.

Kriterium 6: Plejefamilien understøtter barnets fysiske og mentale sundhed og trivsel

Indikator 6.a: Barnet trives i plejefamilien.

Indikator 6.b: Barnet har med støtte fra plejefamilien adgang til relevante sundhedsydelser.

Indikator 6.c: Plejefamiliens viden og indsats vedrørende forhold, som har betydning for barnets fysiske og mentale sundhed, modsvarer barnets alder og behov.

Tema: Familiestruktur og familiedynamik (Organisation og ledelse)

Plejefamiliens familiestruktur og familiedynamik er væsentligt at have fokus på for at sikre, at familien kan og har overskud til at bidrage til at give barnet kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø. Det indbyrdes samspil i familien er afgørende både for barnets trivsel og udviklingsbetingelser og for familiens trivsel og udvikling.

Familiestruktur omfatter bl.a. samlivsforhold, antal egne og sammenbragte børn, beskæftigelsesforhold samt støtte fra familie og nærmiljø. Familiedynamik omfatter bl.a. samspil, relationer, kommunikation.

Kriterium 7: Plejefamilien tilbyder barnet trygge og stabile rammer

Indikator 7. a: Plejefamilien har overskud til at varetage opgaven som plejefamilie.

Indikator 7.b: Plejefamiliens familiestruktur (antal børn, samlivsforhold, fritids- og beskæftigelsesforhold mv.) er hensigtsmæssig i forhold til at give barnet trygge og stabile rammer.

Indikator 7.c: Plejefamiliens familiedynamik (samspil, relationer, kommunikation) er hensigtsmæssig i forhold til at give barnet trygge og stabile rammer.

Tema: Kompetencer

Det er væsentligt for kvaliteten, at plejeforældre har de menneskelige og faglige kompetencer, der er nødvendige i forhold til den opgave, som plejefamilien skal varetage, så barnet sikres en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer. Dette omfatter blandt andet at kunne etablere tilknytning og at kunne opdrage samt give omsorg til et barn med behov for særlig støtte, at kunne anerkende og rumme barnet med dets baggrund og at kunne være en aktiv deltager i et samarbejde med andre, der er involveret i samarbejdet omkring barnet.

Kriterium 8: Plejefamilien har relevante kompetencer i forhold til at varetage opgaven som plejefamilie

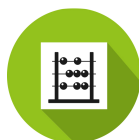
Indikator 8.a: Plejefamilien er kompetente til at etablere og fastholde tilknytning til barnet.

Indikator 8.b: Plejefamilien er kompetente til at drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse.

Indikator 8.c: Plejefamilien bidrager aktivt og konstruktivt til samarbejdet med anbringende myndighed og andre professionelle omkring barnet.

Indikator 8.d: Plejefamilien har fokus på kontinuerligt at udvikle nødvendige kompetencer i forhold til plejeopgaven.

Tema: Økonomi

Det er væsentligt, at plejefamilien har økonomiske ressourcer til at sikre en stabil anbringelse f.eks. i forhold til familien bolig og fysiske rammer.

Socialtilsynet skal især være opmærksom på, om der er sket eller er risiko for væsentlige ændringer i familiens økonomi, der har betydning for familiens økonomiske situation og forudsætninger for at have den fornødne kvalitet.

Kriterium 9: Plejefamiliens økonomi giver grundlag for en stabil anbringelse

Indikator 9.a: Plejeforældrenes disponible indkomst giver grundlag for at sikre barnet stabile rammer og vilkår.

Tema: Fysiske rammer

De fysiske rammer udgør rammen om livet i plejefamilien og om den indsats, der finder sted. Det er derfor væsentligt, at omgivelser, udformning, indretning, faciliteter og stand er velegnede i forhold til plejefamiliens opgave og barnets behov, f.eks. i forhold til at understøtte barnets mulighed for at opretholde sociale netværk og sikre barnets ret til privatliv. Det er vigtigt, at de fysiske rammer inde og ude giver barnet relevante udfoldelsesmuligheder og tilgodeser barnets særlige behov og interesser.

Kriterium 10: De fysiske rammer understøtter barnets udvikling og trivsel

Indikator 10.a: Barnet trives i de fysiske rammer.

Indikator 10.b: De fysiske rammer i plejefamiliens hjem og i omgivelserne tilgodeser barnets behov og giver barnet vedvarende udfoldelsesmuligheder.